

Risicojeugd uit het slob

In een intensief pilootprogramma begeleidde Youth@Risk 18 probleemjongeren naar een nieuwe toekomst. Maar liefst 75 vrijwilligers volgden de jongeren 11 maanden lang. Met resultaat, want er komt een vervolg. IKA DE BISSCHOP

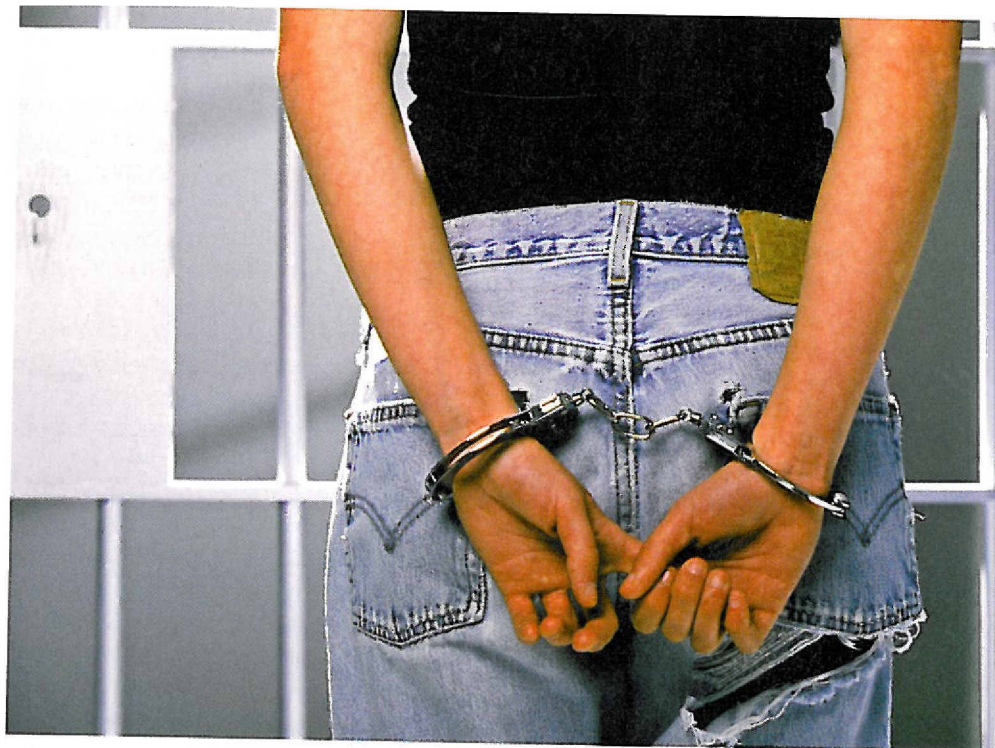
Achtien jongeren' tussen 16 en 18 jaar oud werden geselecteerd voor het pilootproject van Youth@Risk.

Ze hadden allemaal een problematische opvoedsituatie en een dossier bij de jeugdrechtster (voor misdrijven als inbraken met geweld en drugs dealen). Het project liep in Antwerpen, Tongeren en Hasselt.

In februari van dit jaar, na afloop van de eerste cyclus van 11 maanden, spraken de resultaten voor zich. Projectleider Kris Claes: "Toen we begonnen, verbleven 13 van de 18 jongeren in een instelling, waarvan 9 in een gesloten instelling. Nu woont er nog eentje in een leefgroep, de anderen wonen zelfstandig of opnieuw thuis. Tijdens het project botsten er nog 5 jongeren eenmalig met de politie bij misdrijven die minder erg waren dan die voordien. Elf van de 18 jongeren hadden aanvankelijk geen of een problematische dagbesteding. Het waren chronische spijbelaars. Nu vullen 15 van hen zinvol hun dag met deeltijdonderwijs, een leercontract of werk. Twee anderen kregen een negatief advies van de regularisatie commissie in november en moesten het land verlaten tijdens het programma."

Begeleiding van 8 tot middernacht

"Voor dit ene programma volgden ongeveer 75 vrijwilligers de jongeren 11 maanden lang", legt Claes uit. Youth@Risk is dus erg intensief. Dat maakt de organisatie niet gemakkelijk. De jongeren zelf werden in verscheidene stappen gerekruteerd. "Info-avonden legden het programma uit. We waarschuwden daarbij ook voor de intensiteit ervan. Met de jongeren die op zo'n

YOUTH@RISK PROBEERT JONGEREN OOK TE DOEN INZIEN DAT HUN VRIENDENKRING HEN BEÏNVLOEDT IN NEGATIEVE ZIN, EN LEERT HEN DAARMEE OMGAAN.

Tweede project van start

De organisatoren haalden de mosterd voor hun project in het buitenland. Op het einde van de jaren 80 werd het model voor een soortgelijk project ontwikkeld in de Verenigde Staten. Ook in Groot-Brittannië, Nederland en Zweden werd het intussen al overgenomen. Overal waren de resultaten mooi. "We beginnen alvast met 3 pilootjaren", vertelt projectleider Kris Claes. "We willen testen of we hier dezelfde positieve resultaten boeken. Als dat lukt, verwacht de Vlaamse overheid een voorstel voor heel Vlaanderen. Het eerste jaar was alvast een opsteker."

Op 28 maart startte het voortraject van het tweede project: op verschillende locaties in Antwerpen en Midden - Limburg werden jongeren warm gemaakt voor het programma. De residentiële trainingsweek loopt van 9 tot 17 mei. Het vervolgttraject start op 18 mei en eindigt in januari 2009.

avond 'ja' zegden, gingen we vervolgens 5 weken aan de slag om hen te motiveren. Ze moesten 3 concrete en meetbare doelen opgeven. 'Concreet' betekent niet 'ik wil het beter doen op school', maar wel 'ik wil elke dag aanwezig zijn' of 'ik wil dat dat resultaat halen'. Bovendien moeten ze in die 5 weken een belangrijk principe leren inzien, namelijk dat ze keuzes maken en dat die keuzes gevolgen hebben. Zijn die positief, dan krijgen ze bevestiging. Zijn die negatief, dan moeten ze ook de gevolgen dragen." Na dat programma vertrokken de jongeren op een trainingsweek. "Daarbij werden ze omringd door 50 volwassenen, waarvan 10 professionele begeleiders. Hun programma werd volgestouwd van 8 uur 's morgens tot 12 uur 's avonds, zowel met emotionele confrontaties als met outdooractiviteiten. Alles verliep volgens een duidelijke structuur. Tijdens die week confronteerden we de jongeren heel intens. Ze moesten werkelijk inzicht krijgen in hun verantwoordelijkheid. Tegelijk leerden ze om zich te uiten tegenover hun netwerk. Ze moesten ook beseffen dat hun vriendenkring hen beïnvloedt

in negatieve zin. Ook daarmee moeten ze leren omgaan. Bovendien leerden ze een onderscheid te maken tussen hun levensverhaal en het verhaal dat ze zelf rond hun leven breiden. Als je vader je verlaten heeft, is dat uiteraard tragisch, maar dat hoeft je keuzes vandaag niet te beïnvloeden. Op de voorlaatste dag van die week ten slotte kreeg elke jongere een individuele coach die hem of haar 9 maanden lang begeleidde. We deden daarbij oefeningen om de relatie tussen elk paar op gang te krijgen."

"Volwassenen zijn te vertrouwen"

Daarna volgde het traject van 9 maanden. Elke week ontmoetten de jongere en de coach elkaar voor een gesprek. De coach moedigde "zijn" jongere aan om de 3 doelen na te streven die hij zich had gesteld. De organisator sprak wekelijks met de coaches. Ten slotte werd het project afgesloten met een feestdag. Als de jongeren dat willen,

kunnen ze zich ook nadien nog laten begeleiden. "Het unieke aan dit project is dat er 3 groepen aan meewerken", zegt Kris Claes. "Behalve de professionele hulpverleners en de jongeren zelf, werkte er ook een groot aantal vrijwilligers mee. Wij maakten eerst een selectie van geschikte begeleiders. Zo mochten vrijwilligers het project niet zien als therapeutisch voor zichzelf. Ook moesten het stabiele en betrouwbare mensen zijn. Nadien kregen ze een intensieve opleiding. Ze leerden hoe ze de jongeren kunnen engageren en motiveren."

"Door met vrijwilligers te werken, ontstaat een soort wisselwerking met de jongeren. De jongeren krijgen een ander beeld van volwassenen. Ze merken dat zij betrouwbaar kunnen zijn, wat in hun leefwereld niet altijd het geval is. Vaak komen ze uit gebroken gezinnen en liepen ze al vroeg blutsen en builen op. Maar ook de begeleiders zelf raken beïnvloed door het werk. Probleemjeugd is niet al te populair. Door dit project leren de vrijwilligers de problematiek van die jongeren beter te begrijpen."

"In tegenstelling tot eerdere projecten in het buitenland werkten wij ook met partnerorganisaties. We vonden onze vrijwilligers onder meer door besturen van verenigingen en bedrijven aan te spreken. Zo ontstonden er 30 partnerschappen. Niet alleen vonden we via hen een gevarieerd palet aan vrijwilligers, ook gingen er andere deuren voor ons open. Zo konden onze jongeren meewerken aan de organisatie van de TMF Awards. De opbrengst van hun werk daar hebben ze zelf aan goede doelen geschonken. En een ander bedrijf leende een jongen die zijn rijbewijs wilde halen een bedrijfs-wagen voor zijn praktijklessen."

Kris Claes is tevreden van het resultaat. "Maar ik ben ook benieuwd of de resultaten blijvend zullen zijn", zegt hij. "Sommige jongeren hebben een stevige basis ontwikkeld, anderen slechts een fragiel evenwicht. Over een jaar evalueren we opnieuw." X